

ADAPTAČNÍ PROGRAM NOVĚ NASTUPUJÍCÍCH DĚTÍ

Postupná adaptace nově přijatých dětí na prostředí školy je jednou z podmínek naplňování cílů předškolního vzdělávání, které jsou zakotveny v RVP PV.

Jsme si vědomé toho, že vstup každého dítěte do mateřské školy patří k významným událostem v životě dítěte i celé rodiny a je zásadním zásahem do dosavadního rytmu života. Dítě přestává být středem dění ve své rodině a stává se součástí nového společenství.

CO JE „ADAPTAČNÍ PROGRAM“?

Podstata spočívá v postupném prodlužování docházky dítěte do mateřské školy. Zpočátku pobývá dítě v MŠ pouze pár hodin, později se zúčastní vycházky, postupně zůstává na oběd, až nakonec zůstává v MŠ i spát a pobývá zde až do odpoledních hodin. Každá tato fáze je libovolně dlouhá. Adaptační program je přizpůsoben potřebám dětí a možnostem rodičů.

JAK DLOUHO PROBÍHÁ?

Doba adaptace je individuální, závisí na mnoha faktorech, a to především na věku i psychickém vývoji dítěte. Také ale v mnohém na celkovém přístupu k nově vzniklé situaci jak ze strany nejen dětí, tak ze strany rodičů.

Je třeba dítě získat, zaujmout, nadchnout, upoutat a tím mu tak usnadnit novou situaci, aby se do školky těšilo a přijalo své dvě učitelky jako další lidi, kterým může důvěřovat.

Optimální je, pokud se dítě zadaptuje během prvního měsíce. Většina dětí to zvládne během **2 – 3 týdnů**. Pokud v tomto období dojde k přerušení docházky například z důvodu nemoci, může se doba adaptace prodloužit.

ČÍM DÍTĚ NA ZAČÁTKU I BĚHEM ADAPTAČNÍHO CYKLU PROCHÁZÍ:

- ❖ máma a táta nejsou po určitou část dne k dispozici
- ❖ dítě se musí naučit respektovat nová pravidla
- ❖ učí se sžít s novým kolektivem a prostředím
- ❖ učí se důvěře k jiným dospělým než k rodičům

CO MAJÍ DĚLAT RODIČE PRO CO NEJHLADŠÍ A NEJRYCHLEJŠÍ ADAPTACI:

- ❖ při samotném nástupu doporučujeme dobu strávenou v MŠ postupně prodlužovat dle možností rodičů, a hlavně psychických limitů dítěte
- ❖ rodiče mají možnost dítě do třídy doprovodit i zůstat, než se dítě zklidní...
- ❖ hodně citově závislé dítě doporučujeme brát domů před první svačinou, posléze před vycházkou, před obědem, po obědě a po úplné adaptaci odpoledne
- ❖ určitě NEDOPORUČUJEME dát dítě bez přípravy do MŠ na celý den!
- ❖ dovolujeme dětem přicházet s oblíbenou plyšovou hračkou – podle epidemiologické situace (na zodpovědnost rodičů v případě poškození)
- ❖ DŮVĚRA – rozvíjejte důvěru k mateřské škole i k učitelkám

CO DĚLÁME MY PRO CO NEJHLADŠÍ A NEJRYCHLEJŠÍ ADAPTACI:

- ❖ DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ – než se začnete ucházet o zápis v MŠ, můžete se svými dětmi využít tohoto pozvání k návštěvě mateřské školy, kde si můžete prohlédnout třídu a prostory školy, budou zodpovězeny Vaše otázky-s přihlédnutím na aktuální epidemiologickou situaci
- ❖ DVĚ UČITELKY OD RANNÍCH HODIN VE TŘÍDĚ – první dny školního roku je přítomnost obou učitelek již od ranních hodin ve třídě vhodným řešením
- ❖ EMPATICKÝ PŘÍSTUP – citlivé přijetí, klidné vystupování, tolerance, vcítění se do situace dítěte, je základem pro získání jeho důvěry a zmenšení obav z nového prostředí bez přítomnosti rodiče
- ❖ individuálně řešíme u každého dítěte optimální přechod z rodinného prostředí do MŠ
- ❖ každé dítě seznamujeme s novým prostředím MŠ, s ostatními dětmi a dospělými
- ❖ celý personál školy pomáhá dítěti vstoupit do nového prostředí.
- ❖ nenutíme děti do společných činností ani do jídla, postupně ho ale učíme po malých porcích sníst všechno
- ❖ vhodnou motivací postupně začleňujeme děti do kolektivu a všech činností během dne, v nichž jim pomáháme se orientovat vysvětlením, praktickou či grafickou ukázkou-děti předškolního věku nemají přesné časové představy, pojem „přijdu za chvíli“ posoudí v řádu minut (tj. vrátíte se do 5 minut)
- ❖ pravidelně zařazujeme RITUÁLY – uvítání, ranní kruh, hry na seznámení, zpívání známých písniček, ...
- ❖ společně s dětmi vytváříme PRAVIDLA V MŠ – zpracované pomocí obrázků, piktogramů
- ❖ KONZULTACE – umožňujeme po domluvě s třídními učitelkami kdykoliv, dále v době stanovených konzultačních hodin každé třídy

O CO RODIČE ŽÁDÁME:

ROZVRHNĚTE ČAS – tak, aby dítě nebylo stresováno spěchem při příchodu ani odchodu z MŠ

❖ PRVNÍ TÝDEN – příchod 7:30-8:00

- **první a druhý den** přijďte s dítětem do MŠ společně a společně prozkoumejte nové prostředí, najděte dítěti značku, pomozte mu v seznámení s paní učitelkou a novými kamarády, společně si pohrajte
- čas odchodu necháme na Vás, doporučujeme však před odchodem dětí na vycházku
- **třetí až pátý den** vyzvedávejte děti po obědě – tedy mezi 12:15 do 12:30.
- dítě si zvyká na vše nové a cizí zároveň - nové hračky, nové situace, nové kamarády, nová pravidla i dospělé
- předání dítěte do třídy – zbytečně neprodlužujte ranní loučení ve dveřích třídy a nevyvolávejte v dítěti lítost nad vzájemným odloučením

❖ OD DRUHÉHO TÝDNE – příchod 7:30-8:00

- od druhého týdne vyzvedávejte dítě dle vašeho uvážení, doporučujeme ale vyzvedávání po obědě – v první řadě ale dle potřeb dítěte

❖ OD TŘETÍHO TÝDNE – příchod 7:30-8:00

- od třetího týdne vyzvedávejte dítě dle vašeho uvážení, stále platí dle jeho potřeb

PRVNÍ TÝDEN S ÚSMĚVEM A PAK MOŽNÁ SLZIČKY

První týden bývají děti v MŠ nadšené. I přes adaptační plán, který naše škola nabízí, nemusí být začátek školní docházky bez problémů. Zhruba po týdnu může nastat první krize. Dítěti dochází, že docházka do mateřské školy je už napořád. To v dětech vyvolává obrannou reakci, jako je například ranní pláč či vztekání cestou do školky nebo v šatně. V takových případech budeme společně hledat individuální řešení v zájmu dítěte. Takováto krize by měla do 3 měsíců odeznít.

Nebojte se, tímto prochází velká část dětí a je to zcela přirozená součást adaptačního cyklu na MŠ.

CO MŮŽE OVLIVNIT A PRODLOUŽIT ADAPTACI

Jsou to především opakující se nemoci, kdy dítě přijde z rodinného kruhu do velkého kolektivu. Míra stresu je po nástupu do nového prostředí vysoká. Dítě je psychicky oslabené, a na rozdíl od dospělých nemá ještě uzavřený imunitní systém a je vůči chorobám méně odolné.

Je nutné tedy počítat s tím, že dítě bude ještě potřebovat Vaši zvýšenou pozornost.

Promyslete, jak budete řešit ošetřování dítěte v případě nemoci.

Upřednostňujte dítě před prací.

Nedoléčené děti přispívají k nekonečnému koloběhu nemocí a tím k prodloužení adaptačního procesu

CO JIŽ DOKÁŽE DÍTĚ, KTERÉ NASTUPIJE DO MŠ:

- ❖ samostatně se pohybovat
- ❖ po určitou dobu se zabavit činností
- ❖ samo se najíst a napít, používat lžíci
- ❖ používat toaletu
- ❖ umýt si ruce
- ❖ obléknout a svléknout, obout se i zout s minimální dopomocí
- ❖ pozorovat a napodobovat své okolí
- ❖ klást otázky
- ❖ mluvit a dorozumívat se s dospělým
- ❖ smrkat
- ❖ snaží se po sobě uklidit hračky

JAK BUDEME K DÍTĚTI SPOLEČNĚ PŘÍSTUPOVAT?

...Stačí, když se budeme řídit mottem M. Montessori: „Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

A v tomto duchu k dětem přistupovat...

Ředitelka 87. mateřské školy Plzeň Bc. Jiřina Přerovská a kolektiv MŠ.